

Vyhláška MŠMT č. 458/2005 Sb.

ze dne 10. listopadu 2005,

kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen "ministerstvo") stanoví podle § 41 odst. 1 písm. c) a g) zákona č. 109/2002 Sb. , o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, a podle § 121 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. , o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon):

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Tato vyhláška upravuje podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče (dále jen "středisko") a stanoví vzorový vnitřní řád střediska. Dále upravuje podrobnosti o obsahu a rozsahu činnosti střediska, o podmínkách, za kterých středisko poskytuje své služby, o organizaci a podmínkách provozu střediska, stanoví kritéria pro přijímání osob uvedených v odstavci 2 do střediska a podrobnosti o jejich propouštění ze střediska.

(2) Pro účely této vyhlášky se výchovně vzdělávací péčí ve středisku rozumí soustavná pedagogická činnost směřující k vytváření a ovlivňování podmínek, které umožňují zapojení jedince do společnosti a zdravý rozvoj jeho osobnosti. Základem péče je poskytování speciálně pedagogických a psychologických služeb dětem s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u kterých není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, případně zletilým osobám do ukončení středního vzdělávání (dále jen "klient").

(3) Součástí výchovně vzdělávací péče ve středisku je činnost zaměřená na podporu vzdělávání klientů a motivaci k sebevzdělávání v rámci celoživotního učení 1) .

(4) Tato vyhláška se vztahuje obdobně též na poskytování výchovně vzdělávací péče diagnostickým ústavem 2) .

§ 2

Obsah péče ve středisku

(1) Středisko poskytuje tyto služby:

- a) diagnostické,
- b) preventivně výchovné a
- c) poradenské.

(2) Služby diagnostické jsou:

- a) psychologická diagnostika osobnosti,
- b) speciálně pedagogická a pedagogicko-psychologická diagnostika poruch chování a sociálního vývoje,
- c) sociální diagnostika podmíněnosti příčin poruch chování a sociálního vývoje.

(3) Služby preventivně výchovné jsou:

- a) výchovně vzdělávací činnost zaměřená na předcházení poruchám chování nebo jejich nápravu a sociálně rehabilitační činnost,
- b) vypracování individuálního výchovného plánu podle § 3 odst. 4 a podpora klienta při naplňování tohoto plánu,
- c) jednorázové, krátkodobé a dlouhodobé vedení klientů formou individuální, skupinové a rodinné terapeutické činnosti,
- d) vypracování a uskutečňování speciálně pedagogických a terapeutických programů cílených na potřeby jednotlivých klientů a pro skupiny klientů,
- e) zpracování a realizace cíleného speciálně pedagogického programu pro třídní kolektivy při předcházení a při řešení sociálně patologických jevů na podnět školy nebo školského zařízení 3) .

(4) Služby poradenské jsou:

- a) poradenská intervence včetně telefonické intervence a psychologická podpora poskytovaná klientovi, jenž je v obtížné životní situaci, kterou není schopen sám vyřešit,
- b) poradenská činnost zaměřená na předcházení vzniku sociálně patologických jevů, na řešení problémů vzniklých v důsledku poruch chování klienta a nežádoucích vlivů a odborná činnost zaměřená na podporu při začleňování klienta do společnosti,
- c) poskytování informací zaměřených na vhodnou volbu a zvládnutí profesní přípravy a podpora klienta při snaze získat kvalifikaci potřebnou k lepšímu uplatnění na trhu práce.

§ 3

Organizace péče ve středisku

(1) Středisko po dobu poskytování služeb klientovi spolupracuje se školou, jejímž je klient žákem, na podpoře jeho vzdělávání se za předpokladu, že zákonný zástupce nezletilého klienta nebo zletilý klient dá písemný souhlas k předávání údajů o klientovi škole. Při poskytování souhlasu se postupuje podle zvláštního zákona⁴). Souhlas ke spolupráci střediska se školou není zapotřebí v případě služeb poskytovaných podle § 2 odst. 3 písm. e).

(2) Středisko po dobu poskytování služeb nezletilému klientovi spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí, aby byla zajištěna rychlá výměna informací a účinná pomoc tomuto nezletilému klientovi, jehož vývoj je

ohrožen nebo narušen sociálně patologickými jevy 5) .

(3) Výchovně vzdělávací péči ve středisku zajišťuje klientovi psycholog, speciální pedagog a vychovatel, který splňuje předpoklady stanovené zvláštním právním předpisem 6) .

(4) Nejpozději do čtrnácti dnů po přijetí klienta do ambulantního oddělení střediska vypracuje středisko s klientem individuální výchovný plán. Individuální výchovný plán je zaměřený na nápravu poruch chování, prevenci negativních jevů v sociálním vývoji a zdravý rozvoj osobnosti.

(5) Ředitel střediska (dále jen "ředitel") seznámí s vytvořeným individuálním výchovným plánem klienta a zákonného zástupce nezletilého klienta. Klient a zákonný zástupce nezletilého klienta potvrdí tuto skutečnost podpisem v individuálním výchovném plánu. Klient i zákonný zástupce nezletilého klienta se mohou do tří dnů od seznámení se s individuálním výchovným plánem k němu písemně vyjádřit. Toto vyjádření nemusí mít vliv na zahájení realizace individuálního výchovného plánu.

(6) Poskytování výchovně vzdělávací péče lze ve středisku dočasně omezit nebo přerušit jen ze závažných důvodů a na základě písemného souhlasu zřizovatele. Za závažné důvody se považují organizační nebo technické příčiny, které znemožňují řádné poskytování služeb podle § 2 odst. 1.

§ 4

Členění střediska

(1) Středisko se organizačně člení na oddělení, jež jsou stanovena podle formy poskytované péče 7) .

(2) Středisko, které klientům poskytuje péči jen formou ambulantních služeb, má pouze oddělení ambulantní. Oddělení ambulantní se dále nečlení.

(3) Středisko, které klientům poskytuje mimo služeb uvedených v odstavci 2 rovněž péči formou celodenních služeb, má též oddělení celodenní. Oddělení celodenní se dále člení podle § 7 odst. 1.

(4) Středisko, které klientům poskytuje mimo služeb uvedených v odstavci 2 rovněž péči formou internátních služeb, má též oddělení internátní. Oddělení internátní se dále člení podle § 7 odst. 1.

§ 5

Oddělení ambulantní

Oddělení ambulantní:

a) poskytuje klientům výchovně vzdělávací péči v pracovních dnech nejméně v rozsahu 8 hodin denně; provozní doba je stanovena podle místních podmínek ve vnitřním řádu střediska,

b) poskytuje poradenskou podporu klientům, kteří se ocitli v tíživých životních situacích, a vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů,

c) doporučuje na základě výsledků provedených vyšetření a průběhu dosavadní

péče vhodnou formu další péče a zařazení klienta do oddělení celodenního nebo internátního, případně do jiné odborné péče,

d) podle potřeby realizuje pobytové výchovné a terapeutické programy v délce do 7 dnů; účast v pobytových programech je podmíněna u nezletilého klienta písemným souhlasem zákonného zástupce,

e) poskytuje následnou výchovně vzdělávací péči klientům po ukončení jejich pobytu v oddělení internátním nebo celodenním, a to zpravidla po dobu 1 roku.

§ 6

Předpoklady pro poskytování péče v oddělení ambulantním

Pro poskytování odpovídající péče formou ambulantních služeb jsou zajišťovány řádné prostorové podmínky 8) , jimiž jsou nejméně jedna samostatná místnost pro individuální diagnostické, terapeutické a poradenské činnosti, samostatná místnost pro skupinovou činnost s klienty, samostatná místnost vybavená pro administrativní činnosti a bezpečné uložení dokumentace obsahující osobní údaje, samostatná místnost sloužící jako čekárna pro klienty, sociální zařízení pro klienty, samostatná místnost pro zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost střediska a sociální zařízení pro tyto osoby.

§ 7

Oddělení celodenní a oddělení internátní

(1) Společné výchovně vzdělávací, terapeutické a sociálně rehabilitační činnosti, jichž se klienti v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním účastní, se uskutečňují ve výchovné skupině, která je základní organizační jednotkou oddělení 9) . Oddělení ani výchovné skupiny nejsou rozděleny podle pohlaví nebo věku klientů.

(2) Oddělení celodenní poskytuje klientům souvislou výchovně vzdělávací péči a stravování v pracovních dnech, nejméně v rozsahu 8 hodin denně, nejdéle však do 19 hodin.

(3) Oddělení internátní poskytuje klientům po dobu jejich pobytu 10) ve středisku nepřetržitou výchovně vzdělávací péči, ubytování a stravování a zajišťuje dohled nad plněním individuálního vzdělávacího plánu ze strany klienta, pokud byl školou, kterou žák navštěvuje, vypracován 11) .

§ 8

Předpoklady pro poskytování péče oddělením celodenním a internátním

(1) Pro poskytování odpovídající péče formou celodenních služeb jsou zajišťovány:

a) řádné prostorové podmínky, jimiž jsou jedna samostatná místnost pro každou výchovnou skupinu, nejméně jedna učebna 12) , místnost pro individuální diagnostické, terapeutické a poradenské činnosti, čajová kuchyňka, sociální zařízení,

b) materiální podmínky, jimiž jsou audiovizuální a výpočetní technika, základní vybavení pro hudební a výtvarné terapeutické činnosti, vybavení

čajové kuchyňky.

(2) Pro poskytování odpovídající péče formou internátních služeb jsou zajišťovány:

a) řádné prostorové podmínky 13) , jimiž jsou obývací pokoj, ložnice klientů, samostatná místnost pro pedagogické pracovníky střediska, samostatná místnost pro výchovně vzdělávací činnost se skupinou klientů, čajová kuchyňka, sociální zařízení,

b) vnitřní vybavení, kterým je nábytek pro uložení šatstva, prádla a obuvi klientů, knih, hraček, psací stoly a židle, sedací soupravy, jídelní stůl, základní vybavení pro jednoduchou kuchyňskou přípravu pokrmů v čajové kuchyňce,

c) materiální podmínky, jimiž jsou audiovizuální a výpočetní technika, domácí elektrické přístroje, základní vybavení pro sport a turistiku, základní vybavení pro hudební a výtvarné terapeutické činnosti.

(3) Stravování klientů oddělení internátního, včetně nákupu potravin, může být zajišťováno za pomoci klientů.

(4) Výchovně vzdělávací péči ve výchovné skupině 14) zajišťuje nejméně jeden vychovatel nebo speciální pedagog. Péče o bezpečnost klientů v oddělení internátním je v době od 20 hodin do 8 hodin zajišťována zpravidla asistentem pedagoga.

§ 9

Přijímání a propouštění klienta v případě oddělení celodenního nebo internátního

(1) Podmínkou přijetí klienta do oddělení celodenního nebo internátního je doporučení oddělení ambulantního ohledně nejvhodnější formy další péče podle § 5 písm. c). Oddělení ambulantní zdůvodňuje návrh na přijetí klienta do oddělení celodenního nebo internátního s přihlédnutím k jeho potřebám, možnostem a nejvhodnějším podmínkám plnění individuálního výchovného plánu.

(2) Před přijetím klienta do oddělení celodenního nebo internátního podepisuje ředitel smlouvu se zletilým klientem nebo se zákonným zástupcem nezletilého klienta.

(3) Smlouva o přijetí klienta do střediska (dále jen "smlouva") obsahuje zejména:

a) jméno, příjmení, datum a místo narození klienta, místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště, nebyl-li trvalý pobyt udělen,

b) v případě nezletilých klientů rovněž jméno, příjmení a místo trvalého pobytu zákonných zástupců, popřípadě bydliště, nebyl-li trvalý pobyt udělen,

c) postup v případech souvisejících s poskytováním zdravotní péče nebo předpokládanou hospitalizací ve zdravotnickém zařízení, a v případě možnosti i způsob rychlého kontaktu,

d) datum přijetí a ukončení pobytu,

e) podmínky ukončení nebo přerušení pobytu,

f) potvrzení o seznámení se s vnitřním řádem střediska a souhlas s jeho dodržováním.

(4) Podmínkou přijetí klienta do střediska je předání řediteli:

a) dokladu o úhradě za stravování a ubytování ve středisku 15) ,

b) lékařského posudku o zdravotní způsobilosti 16) k umístění klienta do střediska ne starší 3 dnů,

c) písemného vyjádření zákonného zástupce nezletilého klienta, v případě zletilého klienta jeho písemné vyjádření, o aktuálním zdravotním stavu 17) ,

d) kopie posledního školního vysvědčení nebo výpisu ze školní matriky, případně kopie individuálního vzdělávacího plánu, pokud byl školou, kterou žák navštěvuje, vypracován,

e) v případě přijetí do oddělení internátního též očkovacího průkazu a průkazu pojištěnce zdravotní pojišťovny klienta.

(5) Ředitel projedná při přijetí se zletilým klientem, v případě nezletilého klienta s jeho zákonným zástupcem, postup v případech souvisejících s poskytováním zdravotní péče nebo předpokládanou hospitalizací ve zdravotnickém zařízení. Jedná-li se o neodkladnou hospitalizaci, ředitel bezodkladně písemně informuje zákonného zástupce nezletilého klienta.

(6) Při vstupním rozhovoru s klientem ověřuje ředitel údaje o důvodech umístění klienta do péče střediska a před podpisem smlouvy poučí klienta, v případě nezletilého klienta též jeho zákonného zástupce, o podmínkách pobytu ve středisku, o vnitřním řádu střediska a organizačním zajištění vzdělávání.

(7) Pohovory s klientem nebo se zákonným zástupcem nezletilého klienta, které ověřují skutečnosti podle odstavců 3, 5 a 6, jsou vedeny v prostorách, které umožňují důvěrné jednání a ochranu osobních údajů. O pohovorech je proveden záznam, který je součástí dokumentace o klientovi.

(8) Začlenění klienta do výchovné skupiny provádí pedagogický pracovník, který ho informuje o organizaci života ve výchovné skupině.

(9) Ředitel prokazatelně předává při ukončení pobytu zletilému klientovi nebo zákonnému zástupci nezletilého klienta závěrečnou zprávu, osobní věci klienta, očkovací průkaz a průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny, případně další dokumentaci, kterou středisko obdrželo při přijetí klienta do péče. Kopie závěrečné zprávy je součástí dokumentace o klientovi.

(10) Při ukládání a vyřazování dokumentace ve středisku se postupuje podle zvláštního právního předpisu 18) .

§ 10

Náležitosti závěrečné zprávy

(1) Středisko na základě výsledků diagnostických, preventivně výchovných a poradenských činností zpracovává závěrečnou zprávu s návrhem opatření v zájmu rozumového, citového a morálněvolního rozvoje klienta a jeho zdárného

společenského uplatnění. Zpráva vyhodnocuje dosažení pokroků stanovených v individuálním výchovném plánu.

(2) Závěrečná zpráva je zpracována na základě zprávy psychologa, speciálního pedagoga, vychovatele a sociálního pracovníka střediska. Obsahuje především jméno, příjmení, datum a místo narození klienta, místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště, nebyl-li trvalý pobyt udělen, datum přijetí klienta do výchovně vzdělávací péče a datum ukončení péče, sociální anamnézu, výsledky psychologického vyšetření, speciálně pedagogického vyšetření a výsledky výchovně vzdělávací péče. Vyhodnocuje úspěchy klienta při snaze o nápravu obtíží, pro které byl přijat do péče střediska, a ukazuje možnosti dalšího výchovného působení. Zpráva dále obsahuje

a) v případě klienta oddělení ambulantního informace o charakteristických rysech povahy včetně chování, hodnocení úrovně rozvoje volných vlastností, schopnosti sebehodnocení, informace o vztazích klienta s rodinou a blízkými osobami, posouzení vztahů klienta k autoritám, informace o zájmech, o znalostech a dovednostech klienta, případně též údaje o změnách v chování a prospěchu ve škole v průběhu péče ve středisku a informace o představě klienta o jeho dalším vzdělávání a profesním zaměření, údaje o tom, co se osvědčilo při odstraňování poruch chování u klienta, doporučení týkající se využívání volného času, v případě nezletilého klienta výchovná doporučení pro zákonné zástupce,

b) v případě klienta oddělení celodenního nebo internátního údaje uvedené pod písmenem a) a dále též hodnocení schopnosti adaptace klienta na změnu prostředí, informace o schopnostech navazování sociálních vztahů a postavení klienta ve výchovné skupině, hodnocení úrovně společenských a pracovních návyků včetně schopnosti týmové spolupráce, údaje o chování v zátěžových situacích a doporučení týkající se vyhovujících způsobů řešení mezilidských konfliktů a překonávání stresu.

§ 11

Vzorový vnitřní řád střediska

Vnitřní řád střediska obsahuje náležitosti uvedené v příloze k této vyhlášce.

§ 12

Přechodné ustanovení

Podle § 3 odst. 3 se postupuje od 1. ledna 2007.

§ 13

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministryně:
JUDr. Buzková v. r.

Příl.
Vzorový vnitřní řád střediska

1. Charakteristika střediska, jeho struktura a provoz:

- a) název právnické osoby, která vykonává činnost střediska, sídlo a telefonní číslo, případně též číslo faxového spojení či elektronická adresa a webové stránky střediska,
- b) organizační struktura právnické osoby, která vykonává činnost střediska,
- c) charakteristika jednotlivých oddělení střediska a jejich úkolů, včetně stanovení provozní doby oddělení,
- d) personální zabezpečení,
- e) vymezení odpovědnosti ředitele a odpovědnosti zaměstnanců právnické osoby, která vykonává činnost střediska,
- f) organizační zajištění spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu.

2. Postup při přijímání, přemísťování a propouštění klientů:

- a) organizace přijímání klienta do střediska,
- b) náležitosti smlouvy o pobytu klienta v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním,
- c) doporučené vybavení klienta pro pobyt v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním,
- d) spolupráce s příslušnými orgány a institucemi,
- e) důvody přerušení nebo ukončení pobytu klienta v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním,
- f) organizace propouštění klienta ze střediska,
- g) náležitosti závěrečné zprávy,
- h) zajišťování pomoci klientovi po propuštění ze střediska.

3. Organizace výchovně vzdělávacích činností ve středisku:

- a) organizace diagnostických činností,
- b) organizace preventivně výchovných činností,
- c) organizace poradenských činností,
- d) organizace vzdělávání,
- e) organizace prevence sociálně patologických jevů,
- f) náležitosti individuálního výchovného plánu,
- g) organizace zájmových činností v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním.

internátním.

4. Organizace péče o klienty ve středisku:

- a) zařazení klienta do výchovné skupiny,
- b) způsoby stravování klientů v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním,
- c) ubytování klienta v oddělení internátním,
- d) postup v případě útěku klienta z oddělení celodenního nebo z oddělení internátního,
- e) postup v případě dočasného omezení nebo přerušování poskytování výchovně vzdělávací péče ve středisku.

5. Práva a povinnosti klientů:

- a) systém hodnocení klientů, přijímání výchovných opatření,
- b) podmínky zacházení s majetkem právnické osoby, která vykonává činnost střediska ze strany klientů,
- c) organizace dne (pracovní dny, volné dny),
- d) kontakt klienta oddělení internátního nebo oddělení celodenního s rodiči a dalšími osobami (návštěvy, písemné, telefonické a jiné kontakty),
- e) pobyt klientů oddělení internátního mimo středisko (vycházky, dovolenky),
- f) postup při podávání a vyřizování žádostí, stížností a návrhů řediteli, zaměstnancům právnické osoby, která vykonává činnost střediska nebo dalším osobám a orgánům.

6. Práva a povinnosti zákonných zástupců při spolupráci se střediskem:

- a) způsob poskytování informací zákonným zástupcům o středisku,
- b) způsob zaplacení úplaty za stravování a ubytování klienta ve středisku,
- c) účast zákonných zástupců na výchovně vzdělávacích činnostech střediska,
- d) poskytování informací o nezletilém klientovi,
- e) kontakty zákonných zástupců s nezletilým klientem v průběhu pobytu v oddělení celodenním nebo v oddělení internátním,
- f) způsob ukončení nebo přerušování pobytu.

7. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví:

- a) zdravotní péče o klienty a prevence,
- b) postup při úrazech klientů,
- c) postup při onemocnění klientů,

- d) postup při intoxikaci klienta alkoholem nebo jinými návykovými látkami,
- e) postup při sebepoškození klienta nebo sebevražedném pokusu,
- f) postup při agresivitě klienta, kterou ohrožuje zdraví a životy jiných nebo vlastní.

1) § 2 odst. 1 písm. b) a h) zákona č. 561/2004 Sb. , o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Příloha k vyhlášce č. 458/2005 Sb.

2) § 16 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

3) § 29 odst. 1 školského zákona .

5) § 8 , § 10 odst. 4 a § 53 odst. 1 písm. c) zákona č. 359/1999 Sb. , o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

6) § 3 , § 16 odst. 2 , § 18 a 19 zákona č. 563/2004 Sb. , o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

7) § 16 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

8) § 148 odst. 3 písm. b) školského zákona .

9) § 16 odst. 5 zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

10) § 16 odst. 2 písm. c) zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

11) § 18 školského zákona . § 6 vyhlášky č. 73/2005 Sb. , o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

12) § 11 vyhlášky č. 410/2005 Sb. , o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

13) § 3 a násl. vyhlášky č. 410/2005 Sb.

14) § 16 odst. 5 zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

15) § 16 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

16) Zákon č. 258/2000 Sb. , o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

17) § 38 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. , ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

18) § 68 zákona č. 499/2004 Sb. , o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

§ 8 a 9 vyhlášky č. 646/2004 Sb. , o podrobnostech výkonu spisové služby.